มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต่อผู้กระทำความผิดที่ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

อุดมชัย โลหณุต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2552

Legal Measure on Rights Protection in Criminal Justice Procedures for Beneficial Offenders under Narcotics Act BE. 2522

UDOMCHAI LOHANUT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2009

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต่อผู้กระทำความผิดที่ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

เสนอโดย อุดมชัย โลหฉุต

สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายมหาชน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ

(อาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตถะ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำริชอบ)

วันที่ 24 เดือน ..... พ.ศ. 2552

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต่อผู้กระทำความผิดที่ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
ชื่อผู้เขียน	อุดมชัย โลหฉุต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อความเป็นอยู่ในสังคมทุกประเทศให้ความสำคัญและมีความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งถือว่าเป็นความผิดสากลอย่างเร่งด่วน มาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติดคือ การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่เนื่องจากข้อจำกัดในการบัญญัติกฎหมายที่ไม่สามารถอธิบายถึงเจตนารมณ์และรายละเอียดของกฎหมายในแต่ละมาตราไว้ให้ชัดแจ้งได้ ดังนั้น การจักนำกฎหมายไปบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้เพียงใดนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันอยู่หลายประการ เช่น เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักความสำคัญของเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ หรือกฎหมายนั้นได้มีการกำหนดแนวทาง หรือขั้นตอนในการบังคับใช้ไว้ชัดแจ้งเพียงใด และมีมาตรการบังคับหรือบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามแนวทางหรือขั้นตอนนั้นหรือไม่ อย่างไร

พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 บัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดยาเสพติดที่เข้าหลักเกณฑ์ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดนั้นได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ และข้อมูลนั้นนำไปสู่การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ โดยศาลมีอำนาจลดโทษให้ได้มากที่สุดจนเหลือโทษจำคุกเพียง 1 วัน ก็ได้ ซึ่งแตกต่างกับการลดโทษตาม ป.อาญา มาตรา 78 ที่ศาลมีอำนาจลดได้เพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น การที่กฎหมายได้บัญญัติเช่นนี้ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่รู้สำนึกและต้องการกลับใจ ให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าพนักงานในการปราบปรามยาเสพติด อันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณชน ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จึงต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้กระทำความผิดที่เข้าหลักเกณฑ์ในการที่จะได้รับการพิจารณาลดโทษจากศาลให้ได้รับความคุ้มครอง เพื่อจูงใจผู้กระทำความผิดคดีอื่น เกิดความเชื่อถือและความมั่นใจในกระบวนการดำเนินงานของเจ้าพนักงาน และมี

ความประสงค์จะให้ความช่วยเหลือในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษโดยสมัครใจ

อย่างไรก็ตาม แม้ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศตส.) หรือปัจจุบันเป็นศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) มีคำสั่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติกรณีผู้กระทำความผิดได้ให้ หรือเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งหากเจ้าพนักงานปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด สิทธิของผู้กระทำความผิดก็ย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานมิได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้กระทำความผิดดังกล่าว ทั้งมิได้มีบทบังคับหรือบทลงโทษเจ้าพนักงานที่มิได้ปฏิบัติตาม จึงมีผู้กระทำความผิดที่เข้าหลักเกณฑ์ในอันที่จะได้รับประโยชน์จาก พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ต้องได้รับความเสียหายเสียสิทธิดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำความผิดที่เข้าหลักเกณฑ์ในอันที่จะได้รับประโยชน์จาก พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดให้ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ให้มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือสำนักงาน ป.ป.ส. อาจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นคณะกรรมการใน ศอ.ปส. วางหลักเกณฑ์ทางปฏิบัติ โดยเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายออกเป็นระเบียบการปฏิบัติให้เจ้าพนักงานในบังคับบัญชาถือปฏิบัติ และมีบทบังคับอย่างเคร่งครัดหากไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว

Thesis Title	Legal Measure on Rights Protection in Criminal Justice Procedures for Beneficial Offenders under Narcotics Act BE. 2522
Author	Udomchai Lohanut
Thesis Advisor	Professor Viraphong Boonyobhas
Department	Law
Academic Year	2008

ABSTRACT

Narcotic problem is the major problem that effect the livelihood of people in the society significantly. Every country gives priority to the narcotic problem solving and cooperate internationally to urgently counter this serious crime. One important factor in the narcotics problem solving is the effectiveness in deployment of related laws according to the grand intention of such laws. However, several factors determine the accuracy legal deployment to achieve the grand intention as there is usually not enough room in the act to elaborate the grand intention of the law in letters. These factors are the understanding of law enforcement officer in the grand intention, the imperfect of legal procedure, effectiveness of the enforcement measure etc.

Section 100/2 under the Narcotics Act B.E. 2522 provides power to the court to have discretion to reduce penalty to narcotics offenders who are qualified for the rule. For instance, if the offenders provide important information that leads to the narcotics suppression, the court has the power to reduce penalty to only 1 day imprisonment. This penalty reduction is different from Penal Code, Section 78, that the court has the power to reduce the penalty only by half. The provision under Section 100/2 of the Narcotics Act B.E. 2522 is to provide opportunity to the offenders who repent and want to cooperate with the competent officer to suppress narcotics for the ultimate benefit of the public. Therefore, the efficiency in enforcing such law will have to consider the rights of offenders who are qualified to receive penalty reduction from the court in order to motivate the offenders in other cases to trust in competent officer's proceedings and provide voluntary cooperation to suppress an offence relating to the narcotics.

Although the National Command Centre for Combating Drugs or the Nation Command Center for Drugs in present has set forth administrative guideline to protect the offenders'

rights for the case that the offenders provide or disclose important information that is most useful in narcotics suppression, the competent officer did not in practice realize such offenders' rights and there has not been even no enforcement measures or penalties for the competent officers who did not comply with such administrative guideline. Therefore, there have been many offenders who were qualified to receive benefit under Section 100/2 of the Narcotics Act B.E. 2522 were damaged from losing such rights.

To protect the offenders' rights under Section 100/2 of the Narcotics Act B.E. 2522, it is therefore necessary to amend the law to provide powers and duties as prescribed by law to the Nation Command Center for Drugs that was established in according with the Narcotics Act B.E. 2519 or set up administrative rules through the cooperation between the Office of Narcotics Control and related agencies who are members of the committee of the Nation Command Center for Drugs by proposing the agencies who are related to the law enforcement to issue administrative procedure and enforcement measures for the competent officers.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตา และกรุณาจากท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้สละเวลาอันมีค่า รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และยังได้ให้กำลังใจผู้เขียนให้พยายามค้นคว้า ศึกษาหาข้อมูลและความรู้อย่างเต็มที่ เพื่อความสำเร็จในการศึกษา และเป็นกำลังของประเทศชาติในการปราบปรามยาเสพติดต่อไป ซึ่งตลอดระยะเวลาของการค้นคว้าศึกษาท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ไว้เป็นอย่างสูง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ย่อมไม่สามารถสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่ง เป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติมให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณกรรมการอีกสองท่าน คือ ท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช สำนักงานอัยการสูงสุด และท่านอาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตตะ รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ซึ่งส่วนหนึ่งของความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากได้รับความกรุณาให้แนวทางการศึกษา คำปรึกษา คำแนะนำและการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จากท่านอาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตตะ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงอีกครั้งหนึ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา คุณพเยีย ชูอาตม์ ผู้อำนวยการส่วนข่าวกรองยุทธศาสตร์ สำนักปราบปรามยาเสพติด ที่ให้โอกาสศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ ขอขอบพระคุณ คุณกอบกูล จันทวโร ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. ที่ให้ข้อมูล ความรู้ และแนวทางในการศึกษา ขอขอบคุณ คุณอุทิศ สุขทวี คุณมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ คุณศราวุธ สิงห์โนนตาด คุณวุฒิพงษ์ พานิชย์สวย คุณมนตรี พลฤทธิ์ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน รวมทั้งท่านที่มิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนมาโดยตลอด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและสังคมบ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา คณาจารย์ที่ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่กรุณาให้ทุนการศึกษา และสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ให้โอกาสในการศึกษา หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อุดมชัย โลหณุต